

FOKUS

Dyrlæge: Goldkøernes stald betyder mere end foderet

Fodring af goldkøer er et hot aktuelt emne. Landmænd overser effekten af staldforhold, advarer dyrlæge.

Af Peter W. Mogensen
pwm@landbrugsmediernes.dk
tlf.: 33 39 47 52

Er der tilstrækkeligt med plads ved foderbordet og foder hele tiden? Og er lejematet nu det helt rigtige?

Disse spørgsmål overser flere landmænd, når de arbejder med goldkøer, mener Maja Albrechtsen, dyrlæge hos LVK. Til et stormøde, arrangeret af European Dairy Farmers, advarede hun mod, at goldkofodring kommer til at fylde for meget.

»Det er min påstand, at staldforholdene og management betyder mere end fodringen. Men når noget går galt med goldkøer, kigger de fleste altid på foderet først. Sådan bør det ikke være«, sagde hun.

Min 75 cm ædeplads

Vil man gøre det bedste for sine goldkøer i forhold til opstaldning, bør man først og fremmest sikre sig, at de hver især har 75 cm ædeplads. Og er der mindre end én goldko pr. ædeplads, er man godt på vej, mener Maja Albrechtsen.

På stormøder fremlagde hun undersøgelser, foretaget af den kendte amerikanske forsker Ken Nordlund, som viste, at det bedste hvileareal til goldkøer er dybstrøelse. Sand er næstbedst, og madrasser scorer dårligt.

Ifølge Ken Nordlund skal goldkøer af stor race have 11 kvm hvileareal, jerseykøer lidt mindre.

RISIKO FOR KETOSE

- 1. Ædotid:** Nedsat ædotid og nedsat drøvtygning for kælvning øger risikoen for ketose betydeligt.
- 2. Kælvningen:** Risikoen for at udvikle ketose styrkes, hvis koen har en vanskelig kælvning, føder en dødfødt kalv eller føder en tyrekalv. Høj mængde råmælk (mere end fem liter) ved første udmalkning er også en indikator for ketose.
- 3. Før kælvning:** Lang laktation og højt huld (over 3,25) øger også risikoen for, at koen udvikler ketose.

Små hold til sidst

For at undgå kampe om rangorden kan man køre ugehold, hvor goldkøerne følges ad i mindre grupper frem til kælvning. Er dette ikke muligt, bør man køre med tre hold i de sidste 30 dage før kælvning.

»Og det er først, når der er to køer tilbage i det sidste hold 10-0 dage før kælvning, at man må flytte dem til holdet, der har lidt flere dage til kælvning. Det vil give lidt uro, men omvendt kan køer ikke lide at

Dybstrøelse er det bedste underlag til goldkøer. Sand følger herefter. Arkivfoto: Torben Worsøe.

kælve alene«, lød det fra Maja Albrechtsen.

For at tage højde for et varierende antal goldkøer i grupperne, bør man dimensionere store goldkøbokse. Man kan med fordel gå helt op på 140

pct., dvs. at der er plads til 14 køer i hvert hold, selv om man normalvis har 10 goldkøer i hvert hold.

»Det er en betydelig udskrivning at give goldkøerne så meget ekstra plads, men det lønner sig. Goldperioden og opstarten af ny laktation er så vigtig for køernes mulighed for at udfolde deres potentiale«, sagde Maja Albrechtsen med henvisning til, at op mod 75 pct. af sygdomme i laktationen kan relateres til perioden før og kort efter kælvning.

Landmand giver goldkøer hø i tre uger

Mogens Hjørt Jensen fodrer udelukkende med wrappet enghø i de første tre uger af goldperioden.

Af Peter W. Mogensen

Det er simpelt, næsten lidt for simpelt, men det virker.

Sådan betegner Mogens Hjørt Jensen, Bakkegården ved Grenå, fasefodringen af goldkøerne, som han har praktiseret siden starten af året. I

begyndelsen fik goldkøerne kvieblending og halm i de første tre uger af goldperioden. Men siden forsommeren er det skiftet ud med wrappet enghø med 12 kg ts pr. ko pr. dag.

»Det er virkelig simpelt. De får en balle hver dag og intet mere. Heller ikke mineraler«, fortalte Mogens Hjørt Jensen, da han var besøgsvert for European Dairy Farmers stormøde tidligere på ugen.

Speeder up til sidst

Efter tre uger skifter fodringen markant karakter. Goldkøerne

Jeg vil gerne, at vi praktiserer simple rutiner, som alle kan finde ud af, og som man ikke får lyst til at ændre på. Og det bliver næppe mere simpelt, når halvdelen af goldkøerne hver dag kun skal have en balle hø.

går fra enghø til en ration, som i sammensætning og niveau ligner en ration til højtstående malkekøer.

Foruden majs og græs in-

deholder rationen en forblending, hvor rapskager, sojaskrå, roepiller og formalet majs er blandet med saltsyre for at forsure goldkøerne op til kælv-

ning. Saltsyren ventes dog udskiftet med propionsyre og magnesiumsulfat inden længe.

Goldkøblandingen mixes mandag, onsdag og fredag, og hver goldko tildeles 13,6 kg ts/dag af blandingen.

»Rationen er hurtig at blande sammen, og når vi blander til to-tre dage, er mængden stor nok til, at det kan mixes til en homogen ration«, fortalte Mogens Hjørt Jensen.

Han deltager i et Seges-projekt og afventer endnu registreringer af bl.a. råmælksmængde og kvalitet.

- Bakkegården ejes af Mogens Hjørt Jensen
- 480 køer
- 13.755 kg EKM/ko
- 31 pct. udskiftning
- Livsydelse: 41.000 kg EKM pr. ko